เพราะสมัยนั้นยังไมมีหน่วยงานหรือองค์กรใดเข้ามากำกับควบคุม จนกระทั่งได้มีการปฏิรูปการศาลและกฎหมายในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ เรื่อยมา จนกระทั่งมีกฎหมายที่กำกับควบคุมผู้ประกอบวิชาชีพทนายความฉบับแรกในปี พ.ศ.2457 ได้แก่ พระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ.2457 โดยในชั้นแรกกฎหมายกำหนดให้เนติบัณฑิตสภาและอธิบดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์มีอำนาจกำกับควบคุมและลงโทษเรื่องจริยธรรมของทนายความในสมัยนั้น โดยมีการกำหนดกรอบแห่งจริยธรรมให้ทนายความปฏิบัติตาม ได้แก่ ข้อบังคับว่าด้วยมรรยาททนายความ พ.ศ. 2482 และมีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเป็นระยะๆ เรื่อยมา จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2528 ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ. 2528 โดยบัญญัติให้สภาทนายความเป็นองค์กรที่มีอำนาจกำกับควบคุมผู้ประกอบวิชาชีพทนายความทั่วราชอาณาจักร และให้มีข้อบังคับว่าด้วยมรรยาททนายความ พ.ศ. 2529 เป็นกรอบจริยธรรมสำหรับทนายความทุกคนให้ปฏิบัติตาม ซึ่งยังใช้บังคับอยู่จนถึงปัจจุบันนี้ ดังนั้น จะสังเกตได้ว่าวิวัฒนาการของทนายความในประเทศไทยจะแตกต่างจากทนายความในต่างประเทศเช่นประเทศทั้งหลายในทวีปยุโรป หรือประเทศสหรัฐอเมริกา โดยทนายความไทยเริ่มต้นมาจากผู้ที่ไปว่าต่างแก้ต่างในศาลแทนผู้อื่นเพื่อสินจ้างตอบแทน แต่ทนายความในต่างประเทศมีวิวัฒนาการมาจากผู้ที่มีความรู้กฎหมายที่ได้รับการแต่งตั้งจากพระมหากษัตริย์หรือต้องสาบานตัวต่อศาสนจักร ดังนั้น ผู้ที่จะเป็นทนายความในต่างประเทศได้จึงเป็นผู้มีความรู้กฎหมายและได้รับการยอมรับนับถือจากประชาชนมากกว่าทนายความไทยมาแต่เดิม

ในปัจจุบันทนายความถือว่าเป็นอาชีพหนึ่งในบรรดาผู้ประกอบ “วิชาชีพ” (Profession) ซึ่งหมายถึงผู้ที่ทำมาหาเลี้ยงชีพที่ต้องมีศรัทธาในการอุทิศตนเพื่อส่วนรวม โดยต้องใช้ความรู้ที่ฝึกฝนมาจนชำนาญจากการศึกษาอบรมเฉพาะทางเป็นพิเศษ และต้องมีองค์กรที่ส่งเสริมและกำกับดูแลให้มีการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีจริยธรรมที่สังคมคาดหวัง (Direk Kounsamkom, 2556:20-21) ซึ่งหากผู้นั้นประพฤติฝ่าฝืนจริยธรรมแล้ว ผู้นั้นต้องถูกลงโทษหนักกว่าบุคคลทั่วไปด้วย ดังนั้น ทนายความทุกคนจะต้องพึงระลึกไว้เสมอว่าทนายความในฐานะผู้ประกอบวิชาชีพ (Profession) จะต้องปฏิบัติหน้าที่ทั้งต่อศาล ลูกความ และประชาชนทั่วไปให้มีจริยธรรมอยู่ภายใต้กรอบจริยธรรมที่กฎหมายวางไว้ ได้แก่ พระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ.2528 และข้อบังคับสภาพทนายความว่าด้วยมรรยาททนายความ พ.ศ.2529 แต่จากข้อเท็จจริงกลับมีทนายความเป็นจำนวนไม่น้อยที่ปฏิบัติหน้าที่ฝ่าฝืนจริยธรรมที่กฎหมายวางกรอบไว้ให้ดังกล่าว เกิดเป็นคดีมรรยาททนายความที่เป็นภาระของสภาทนายความมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเรื่องในแต่ละปี ทั้งนี้จากการศึกษาค้นคว้าทั้งจากการวิจัยเอกสารและการวิจัยภาคสนาม พบว่าการเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากของคดีมรรยาททนายความในแต่ละปีนั้นมีสาเหตุสำคัญมาจาก 1) ทนายความมีจำนวนเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากในแต่ละปี แต่ทนายความที่เพิ่มขึ้นกลับมีจริยธรรมลดน้อยลงกว่าเดิม 2) กฎหมายที่ใช้กำกับควบคุมทนายความที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันใช้มานานถึง 30 ปีแล้วควรปรับปรุงแก้ไข 3) การเปลี่ยนแปลงค่านิยมของคนไทยไปในทาง